

I. SANACIJSKI OKVIR

1. Koja je uloga Jedinstvenog sanacijskog odbora (SRB)?

SRB je sanacijsko tijelo za značajne banke i druge prekogranične grupe unutar bankovne unije. Zajedno s nacionalnim sanacijskim tijelima čini „jedinstveni sanacijski mehanizam“ (engl. *Single Resolution Mechanism, SRM*). Nacionalna sanacijska tijela imaju ključnu ulogu unutar bankovne unije.

Misija SRB-a jest osigurati pravilnu sanaciju banaka koje propadaju uz najmanji mogući učinak na realno gospodarstvo i javne financije država članica sudionica bankovne unije.

SRB je sanacijsko tijelo za:

- ▶ banke koje se smatraju značajnima ili banke za koje je Europska središnja banka (ESB) odlučila izravno izvršavati sve relevantne nadzorne ovlasti i
- ▶ ostale prekogranične grupe, u kojima i matična banka i barem jedna banka kći imaju poslovni nastan u dvjema različitim državama članicama sudionicama bankovne unije.

Broj banaka koje su pod izravnom nadležnošću SRB-a zasigurno će se s vremenom mijenjati, s obzirom na to da se osnivaju nove banke, a postojeće odlaze s tržišta. Popis banaka pod izravnom nadležnošću SRB-a objavljen je na internetskim stranicama SRB-a.

2. Što je jedinstveni sanacijski mehanizam?

SRM je zadužen za sanaciju svih banaka u državama članicama sudionicama bankovne unije.

Jedinstveni sanacijski mehanizam (SRM) jedan je od stupova bankovne unije uz jedinstveni nadzorni mehanizam (SSM). U okviru jedinstvenog sanacijskog mehanizma (SRM), od siječnja 2016. centralizirana ovlast donošenja odluka u pogledu sanacije povjerena je Jedinstvenom sanacijskom odboru (SRB), čije se ovlasti temelje na Direktivi o oporavku i sanaciji banaka (Direktiva 2014/59/EU, BRRD) i Uredbi o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu (Uredba (EU) br. 806/2014, SRMR).

3. Što je Direktiva o oporavku i sanaciji banaka (BRRD)?

Svrha BRRD-a jest pravilna sanacija banaka koje propadaju bez narušavanja financijskog sustava ili realnog gospodarstva i uz najmanje moguće troškove za porezne obveznike.

Općenito govoreći, BRRD-om se reguliraju četiri ključna elementa: i. planiranje oporavka i sanacije, ii. mjere rane intervencije nadzornog tijela, iii. primjena sanacijskih instrumenata i sanacijskih ovlasti u slučaju da banka zaista propadne i posljednje, no ne i najmanje važno, iv. suradnja među nacionalnim tijelima i njihova koordinacija.

4. Što je Uredba o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu (SRMR)? U kakvom je odnosu s jedinstvenim nadzornim mehanizmom (SSM)?

Uredba SRMR donesena je u srpnju 2014. radi stvaranja integriranog okvira odlučivanja za sanaciju u bankovnoj uniji kao dopuna SSM-u, koji ima sličan cilj kada je riječ o nadzoru. SRB blisko surađuje s nacionalnim sanacijskim tijelima,

odnosno sanacijskim tijelima država članica sudionica bankovne unije. Ona su ovlaštena za provedbu sanacijskih programa koje donese SRB.

SRB i nacionalna sanacijska tijela blisko surađuju s SSM-om, Europskom komisijom (EK), Vijećem Europske unije, Europskim parlamentom te drugim europskim i međunarodnim tijelima.

5. Koje su uloge nacionalnih sanacijskih tijela u SRM-u?

Nacionalna sanacijska tijela izravno su odgovorna za sve banke koje nisu pod izravnom nadležnošću SRB-a. Ipak, ako je nužno osigurati dosljednu primjenu visokih sanacijskih standarda, SRB može odlučiti izravno izvršiti svoje ovlasti u pogledu banaka koje su izvorno pod nadležnošću nacionalnih sanacijskih tijela ili nacionalna sanacijska tijela to mogu zatražiti od SRB-a.

SRMR-om je propisano da je SRB odgovoran za učinkovito i dosljedno funkcioniranje SRM-a. SRB može izdati općenite upute nacionalnim sanacijskim tijelima te može izdati upozorenja nekom nacionalnom sanacijskom tijelu ako smatra da odluka koju to tijelo namjerava donijeti nije u skladu sa SRMR-om ili s općenitim uputama SRB-a.

Nadalje, ako mjere sanacije određenog nacionalnog sanacijskog tijela zahtijevaju upotrebu jedinstvenog fonda za sanaciju, SRB je zadužen za donošenje sanacijskog programa za tu banku.

Nacionalna sanacijska tijela imaju i važnu ulogu u upravljanju SRM-om. Ako banka pod nadležnošću SRB-a zadovolji uvjete za sanaciju, na izvršnoj sjednici SRB-a, na kojoj su zastupljeni SRB i mjerodavna nacionalna sanacijska tijela, donijet će se sanacijski program, a mjerodavna nacionalna sanacijska tijela provest će program.

6. Što je sanacija banke?

Sanacija je restrukturiranje banke koje provodi sanacijsko tijelo upotrebom sanacijskih instrumenata radi zaštite javnih interesa, među kojima su kontinuitet ključnih funkcija banke, financijska stabilnost i najniži mogući troškovi za porezne obveznike.

Banke pružaju ključne usluge građanima, poduzećima te općenito gospodarstvu i s obzirom na njihovu ključnu posredničku ulogu u našim gospodarstvima, financijske poteškoće banaka trebaju se riješiti pravilno, brzo i učinkovito, izbjegavajući nepotrebno remećenje bankovnih aktivnosti i ostatka financijskog sustava te realnog gospodarstva. Zbog ove važne uloge banaka, i u nedostatku učinkovitih sustava za sanaciju, vlasti su u prošlosti često smatrale nužnim upotrijebiti novac poreznih obveznika kako bi se povratilo povjerenje u bankovni sustav i kako bi se izbjegle veće štete u sustavu.

Mjera sanacije treba se poduzeti samo ako se smatra nužnom u javnom interesu te samo ako se likvidacijom banke redovnim postupkom u slučaju insolventnosti ne bi u istoj mjeri ispunili ciljevi sanacije kako su utvrđeni BRRD-om. U takvim slučajevima, sanacijski instrumenti trebaju

se upotrijebiti za intervencije u banci koja propada kako bi se zajamčio kontinuitet njezinih ključnih financijskih i gospodarskih funkcija te kako bi se istodobno utjecaj propadanja banke na gospodarstvo i financijski sustav sveo na najmanju moguću mjeru. Sustavom za sanaciju osigurava se da gubitke snose dioničari i vjerovnici banke koja propada, a ne porezni obveznici.

Postoje četiri sanacijska instrumenta:

- ▶ **prodaja poslovanja** – omogućuje potpunu ili djelomičnu prodaju imovine, obveza i/ili dionica subjekta privatnom kupcu;
- ▶ **prijelazna banka** – sva imovina, obveze i/ili dionice ili samo dio njih prenose se na kontrolirani privremeni subjekt;
- ▶ **odvajanje imovine** – imovina se može prenijeti na subjekt za upravljanje imovinom;
- ▶ **bail-in** – vlasnički kapital i dugovi mogu se otpisati i konvertirati, čime opterećenje snose dioničari i vjerovnici banke, a ne javnost.

7. Koji se uvjeti moraju ispuniti kako bi se pokrenula sanacija nekog subjekta?

Banka se sanira kada odgovarajuća tijela utvrde sljedeće:

- ▶ da banka propada ili je vjerojatno da će propasti;
- ▶ da ne postoje nadzorne mjere ili mjere privatnog sektora kojima bi se banka sanirala do razine održivosti u razumnom vremenskom razdoblju i
- ▶ da je sanacija nužna u javnom interesu, tj. ciljevi sanacije ne bi se ispunili u jednakoj mjeri kada bi se banka likvidirala u okviru redovnog postupka u slučaju insolventnosti.

8. Na kome je odgovornost utvrđivanja da su ti uvjeti ispunjeni i koje su posljedice takvog utvrđivanja?

Za bankovnu uniju, ESB (nakon savjetovanja sa SRB-om) treba ocijeniti je li uvjet propadanja ili vjerojatnog propadanja ispunjen. SRB može utvrditi i to da se za banku smatra da propada ili da će vjerojatno propasti ako obavijesti ESB o svojoj namjeri, a ESB ne reagira unutar tri dana (članak 18. SRMR-a).

SRB utvrđuje postoje li ikakve alternativne mjere kojima bi se moglo spriječiti propadanje te je li sanacija nužna u javnom interesu.

SRB je tijelo nadležno za procjenu javnog interesa. Ako navedeni uvjet nije ispunjen, nacionalna tijela koja su nadležna za redovan postupak u slučaju insolventnosti rješavat će pitanje propadanja banke.

9. Koja je razlika između sanacije banke i redovnog postupka u slučaju insolventnosti?

Glavni cilj sustava za sanaciju iz BRRD-a jest osigurati da se banke mogu sanirati brzo i uz najmanji mogući rizik za financijsku stabilnost. To bi se trebalo postići bez negativnog učinka na realno gospodarstvo i bez potrebe da se za stabilizaciju banke koja propada troši novac poreznik obveznika (*bail-in* instrumentom umjesto *bail-out* instrumentom). Ciljevi sanacije puno su širi od ciljeva redovnog postupka u slučaju insolventnosti, koji su obično usmjereni na interese vjerovnika i na postizanje što veće vrijednosti stečajne mase. Sustavom za sanaciju nastoji se osigurati opća financijska stabilnost. U tom kontekstu, sanacijsko tijelo isto tako bi nastojalo osigurati da nijedan vjerovnik ne bude doveden u nepovoljniji položaj u postupku sanacije u odnosu na postupak u slučaju insolventnosti (ispitivanje „nepovoljnosti položaja vjerovnika“).

10. Je li redovan postupak u slučaju insolventnosti za banke usklađen na razini EU-a?

Redovan postupak u slučaju insolventnosti za banke nije usklađen na razini EU-a. Na nacionalnoj razini propisani su različiti postupci i ciljevi.

11. Koji su ciljevi koje se nastoji ostvariti sanacijom banke i koji objašnjavaju procjenu sanacijskog tijela o tome je li sanacija od javnog interesa?

Pri primjeni sanacijskog instrumenata i izvršavanju sanacijskih ovlasti SRB i, ovisno o slučaju, nacionalna sanacijska tijela uzimaju u obzir ciljeve sanacije te odabiru sanacijski instrument odnosno instrumente i sanacijske ovlasti najprikladnije za ostvarenje ciljeva sanacije.

U BRRD-u i SRMR-u određeni su sljedeći ciljevi sanacije:

- ▶ **osiguranje kontinuiteta ključnih funkcija:** SRB utvrđuje provodi li banka ikakve ključne funkcije poremećaj kojih bi imao negativan učinak na realno gospodarstvo i financijsku stabilnost. Ako je to slučaj, SRB utvrđuje kojim bi se mjerom sanacije i sanacijskim instrumentima mogle učinkovito očuvati te funkcije.
- ▶ **izbjegavanje značajnih negativnih učinaka na financijsku stabilnost,** posebno sprječavanjem daljnjeg širenja, uključujući na tržišne infrastrukture, te održavanjem tržišne discipline. Takvi učinci uglavnom se odnose na okolnosti kada je financijski sustav stvarno ili potencijalno izložen poremećajima koji bi mogli dovesti do financijske nestabilnosti koja bi ugrozila pravilno funkcioniranje, učinkovitost i cjelovitost unutarnjeg tržišta ili gospodarstva ili financijskog sustava jedne ili više država članica ili Unije kao cjeline.
- ▶ **zaštita javnih sredstava** na način da se smanji oslanjanje na izvanrednu javnu financijsku potporu;
- ▶ **zaštita deponenata** koji su obuhvaćeni Direktivom o sustavima osiguranja depozita (SOD-ovima) i investitora koji su obuhvaćeni Direktivom o sustavima naknada štete za investitore;
- ▶ **zaštita sredstava i imovine klijenata.**

Pri ostvarenju ciljeva sanacije, zajedno s nacionalnim sanacijskim tijelima SRB će nastojati svesti troškove sanacije na najmanju moguću mjeru i izbjegavati nepotrebno rušenje vrijednosti, osim ako to bude nužno za ostvarenje ciljeva sanacije.

Svi ciljevi sanacije jednako su važni i sanacijska tijela trebaju ih primjereno uravnotežiti, ovisno o prirodi i okolnostima svakog pojedinačnog slučaja.

Kako bi se provela određena mjera sanacije, sanacijsko tijelo trebalo bi uzeti u obzir da je predložena mjera sanacije za odnosnu banku bolja opcija za ostvarenje ciljeva sanacije u odnosu na likvidaciju subjekta u redovnom postupku u slučaju insolventnosti (članak 18. stavak 5. SRMR-a, kao i članak 32. stavak 5. BRRD-a).

12. Koja je razlika između *bail-in* i *bail-out* instrumenta?

Spašavanje (engl. *bail-out*) se odnosi na situaciju u kojoj osobe koje nisu dioničari i vjerovnici, na primjer vlada, spašavaju društvo (kao što je banka) ubrizgavanjem novca kako bi se spriječili negativni učinci koje bi propast tog društva imala na financijski sustav ili gospodarstvo.

S druge strane, *bail-in* instrumentom dioničari i vjerovnici društva snose opterećenje tako što se dio njihova duga otpisuje ili konvertira u vlasnički kapital. Time se osigurava da je moralni rizik primjereno uzet u obzir i izbjegava se upotreba novca poreznih obveznika.

Istovremeno, sanacijsko tijelo isto tako nastoji osigurati da nijedan vjerovnik ne bude doveden u nepovoljniji položaj u postupku sanacije u odnosu na postupak u slučaju insolventnosti (ispitivanje „nepovoljnosti položaja vjerovnika“).

13. Kojim se općim pravilima uređuje sanacija?

- ▶ dioničari institucije moraju prvi snositi gubitke;
- ▶ prema vjerovnicima iste kategorije postupa se jednako, osim ako je SRMR-om/BRRD-om predviđeno drugačije;
- ▶ nijedan vjerovnik ne trpi veće gubitke od onih koje bi pretrpio zbog likvidacije banke u okviru redovnog postupka u slučaju insolventnosti;
- ▶ vjerovnici institucije snosit će gubitke nakon dioničara (u skladu s prioritetom njihovih potraživanja prema redovnom postupku u slučaju insolventnosti, osim ako je SRMR-om/BRRD-om izričito navedeno drugačije);
- ▶ rukovodstvo i više rukovodstvo institucije mora se smijeniti, osim ako se smatra da je njihov ostanak na dužnosti nužan za ostvarenje ciljeva sanacije;
- ▶ u skladu s nacionalnim pravom, prema građanskom ili kaznenom pravu, fizičke i pravne osobe smatraju se odgovornima za propast institucije u sanaciji;
- ▶ osigurani depoziti u potpunosti su zaštićeni. Prema Direktivi o sustavima osiguranja depozita, iznos od 100 000 eura predstavlja odgovarajuću razinu zaštite i trebao bi se održavati. Depoziti su osigurani po deponentu po banci. To znači da se limit od 100 000 eura primjenjuje na sve zbirne račune kod iste banke. Deponenti moraju biti obaviješteni da depoziti koji se drže pod različitim nazivima proizvoda kod iste banke nisu zasebno osigurani. Međutim, svi depoziti istog deponenta kod različitih banaka imaju pravo na zasebnu zaštitu.

14. Kako izgleda postupak odlučivanja o sanaciji nekog subjekta?

Nakon što SRB odluči da banka ispunjava uvjete za sanaciju, SRB će donijeti program sanacije kojim će se odrediti koji će se instrument ili instrumenti sanacije primijeniti i, prema potrebi, hoće li se upotrijebiti jedinstveni sanacijski fond.

Ako mjere sanacije obuhvaćaju upotrebu jedinstvenog fonda za sanaciju ili dodjelu državne potpore, program sanacije donosi se tek nakon što Europska komisija (EK) donese pozitivnu ili uvjetnu odluku o usklađenosti te potpore s unutarnjim tržištem. Nadležna nacionalna sanacijska tijela aktivno su uključena u pripremu i donošenje programa sanacije.

Kada SRB donese program sanacije, šalje ga EK-u. Program može stupiti na snagu samo ako EK ili Vijeće Europske unije (Vijeće) ne ulože prigovor na njega unutar razdoblja od 24 sata. Ako EK podupre program, on stupa na snagu. No ako EK uloži prigovor na određene dijelove programa, SRB ga mijenja u skladu s time, nakon čega se program odobrava i stupa na snagu.

Može se dogoditi i da EK predloži Vijeću Europske unije da uloži prigovor na program jer ne postoji javni interes ili kako bi se zahtijevala znatna izmjena upotrebe jedinstvenog fonda za sanaciju. Ako Vijeće Europske unije uloži prigovor na program jer nije u javnom interesu, banka će se likvidirati redovnim putem u skladu s mjerodavnim nacionalnim pravom. Ako Vijeće Europske unije odobri izmjenu načina upotrebe jedinstvenog fonda za sanaciju, SRB će u skladu s time izmijeniti program, nakon čega se program odobrava i stupa na snagu. Ako Vijeće Europske unije odbije prijedlog EK-a, program stupa na snagu u svojem izvornom obliku.

Mjerodavna nacionalna sanacijska tijela poduzet će radnje potrebne za provedbu programa sanacije. SRB će nadgledati kako mjerodavna nacionalna sanacijska tijela provode program sanacije na nacionalnoj razini, a ako se neko nacionalno sanacijsko tijelo ne pridržava programa sanacije, SRB može banci u sanaciji dati izravne upute.

15. Koje su opće ovlasti SRB-a i nacionalnih sanacijskih tijela za primjenu sanacijskih instrumenata?

U članku 63.a BRRD-a naveden je popis općih ovlasti koje sanacijska tijela trebaju radi primjene sanacijskih instrumenata. Minimalan skup „ključnih ovlasti” predviđenih BRRD-om obuhvaća sljedeće:

- ▶ pristup informacijama radi pripreme mjera sanacije;
- ▶ preuzimanje kontrole nad bankom u sanaciji, uključujući ovlast za smjenu rukovodstva;
- ▶ izvršavanje prava i ovlasti dodijeljenih dioničarima i upravljačkom tijelu;
- ▶ prijenos dionica, prava, imovine ili obveza;
- ▶ mijenjanje dospjeća prihvatljivih obveza, njihova konverzija u dionice ili smanjenje glavnice;
- ▶ poništenje ili smanjenje nominalnog iznosa dionica ili drugih vlasničkih instrumenata.

16. Što je jedinstveni fond za sanaciju?

Aranžmani financiranja sanacije potrebni su kao krajnja mjera, tek nakon što dioničari i vjerovnici snesu troškove. U tu je svrhu uspostavljen jedinstveni fond za sanaciju. Jedinstveni fond za sanaciju u vlasništvu je SRB-a i SRB njime upravlja. SRB može upotrijebiti jedinstveni fond za sanaciju samo kako bi osigurao učinkovitu primjenu sanacijskog instrumenata i izvršenje sanacijskih ovlasti. SRB može upotrijebiti jedinstveni fond za sanaciju kako bi namirio gubitke ili dokapitalizirao subjekt nakon što dioničari i vjerovnici banke pridonesu apsorpciji gubitaka ili dokapitalizaciji u iznosu od najmanje 8 % ukupnih obveza banke, uključujući regulatorni kapital. Jedinstveni fond za sanaciju sastoji se od nacionalnih odjeljaka tijekom prijelaznog razdoblja od osam godina dok ne postane potpuno objedinjen. Iznos sredstava povećava se s vremenom, a doprinose bankovnog sektora na nacionalnoj razini prikupljaju nacionalna sanacijska tijela.

Jedinstveni fond za sanaciju ima ciljnu razinu od najmanje 1 % iznosa osiguranih depozita svih kreditnih institucija unutar bankovne unije do 31. prosinca 2023. U srpnju 2016. godine prikupljen je ukupni iznos od 10,8 milijardi eura doprinosa od gotovo 4000 institucija. Ciljna je veličina fonda dinamična i mijenjat će se s promjenama iznosa osiguranih depozita.

II. PLANIRANJE SANACIJE

Jedna od glavnih zadaća SRB-a jest planiranje sanacija banaka kako bi se osigurala mogućnost njihove sanacije. Svrhe su planiranja sanacije sljedeće:

- ▶ stjecanje dubinskog uvida u banke i njihove ključne funkcije;
- ▶ utvrđivanje i rješavanje mogućih zapreka za mogućnost sanacije i
- ▶ pripremljenost za sanaciju ako bude potrebna.

Postupak planiranja sanacije nalazi se u poglavljima plana sanacije:

A. STRATEŠKA ANALIZA POSLOVANJA

Prvi je korak izrada detaljnog pregleda banke. U pregledu se opisuju ustroj banke, financijsko stanje, poslovni model, ključne funkcije, temeljne linije poslovanja, unutarnje i vanjske međuovisnosti te ključni sustavi i infrastruktura.

B. NAJPOŽELJNIJA STRATEGIJA SANACIJE

Zatim se, ako je riječ o propadanju banke, procjenjuje hoće li se ciljevi sanacije najbolje ostvariti likvidacijom banke u okviru redovnog postupka u slučaju insolventnosti ili njezinom sanacijom. Ako se odluči za potonje, razvija se najpoželjnija strategija sanacije, uključujući upotrebu primjerenih sanacijskih instrumenata i sanacijskih ovlasti.

C. FINANCIJSKI I OPERATIVNI KONTINUITET TIJEKOM SANACIJE

Nakon što se odredi strategija sanacije, procjenjuju se financijski i operativni preduvjeti za osiguranje kontinuiteta tijekom sanacije kako bi se ostvarili ciljevi sanacije.

D. INFORMACIJSKI I KOMUNIKACIJSKI PLAN

U ovom koraku opisuju se operativni aranžmani i postupci potrebni kako bi se sanacijskim tijelima pružile sve potrebne informacije te aranžmani u pogledu upravljačkih informacijskih sustava, kojima će se osigurati pravodobne, aktualne i točne informacije, kao i komunikacijska strategija te plan sanacije.

E. ZAKLJUČAK PROCJENE MOGUĆNOSTI SANACIJE

U ovom koraku procjenjuje se postoje li zapreke za likvidaciju banke u okviru redovnog postupka u slučaju insolventnosti ili njezinu sanaciju. Ako likvidacija ili sanacija nisu moguće, utvrđuju se primjerene mjere za rješavanje takvih zapreka.

F. MIŠLJENJE BANKE O PLANU SANACIJE

Banka ima pravo iznijeti svoje mišljenje o planu sanacije. Mišljenje banke dio je plana sanacije. Plan sanacije preispituje se i, prema potrebi, ažurira najmanje jednom godišnje te nakon bilo kakvih značajnih promjena povezanih s bankom.

Više informacija možete pronaći u Uvodu u planiranje sanacije SRB-a.

III. SANACIJSKI INSTRUMENTI

A.) BAIL-IN INSTRUMENT

1. Što je *bail-in* instrument?

Bail-in instrumentom gubici se nameću vlasnicima i vjerovnicima banke koja propada. *Bail-in* instrumentom postiže se apsorpcija gubitaka tako što se obveza konvertira u instrument redovnog osnovnog kapitala, na primjer dionicu, ili se glavnica obveze otpiše.

Bail-in je ključni sanacijski instrument u sanacijskom okviru Europske unije za banke. Njime se omogućuje da se dug koji banka duguje vjerovnicima otpiše ili konvertira u vlasnički kapital.

Uzimajući u obzir način na koji bi dioničari i vjerovnici pretrpjeli gubitke kad bi se banka podvrgnula redovnom postupku u slučaju insolventnosti, *bail-in* instrumentom smanjuju se vrijednost i iznos obveza propale banke. Njime se izbjegava opterećenje za porezne obveznike da osiguraju sredstva za pokriće gubitaka i dokapitalizaciju banke.

***Bail-in* instrument može se upotrijebiti za sljedeće:**

- ▶ dokapitalizaciju institucije koja ispunjava uvjete za sanaciju u mjeri dostatnoj da bi ponovno mogla ispunjavati uvjete za dobivanje odobrenja za rad i nastaviti obavljati aktivnosti za koje ima odobrenje za rad te da bi se održalo tržišno povjerenje u instituciju;
- ▶ konverziju u vlasnički kapital ili smanjenje glavnice potraživanja ili dužničkih instrumenata koji bi se prenijeli na prijelaznu instituciju (kako bi se osigurao kapital za tu prijelaznu instituciju) ili bi se prenijeli u okviru instrumenta prodaje poslovanja ili instrumenta odvajanja imovine.

Područje primjene *bail-in* instrumenta

U SRMR-u/BRRD-u je navedeno da se *bail-in* instrument može primijeniti na sve obveze koje nisu izričito isključene iz njegova područja primjene. Ključno isključenje odnosi se na osigurane depozite, odnosno depozite do iznosa koji je osiguran sustavom osiguranja depozita. To je razlog zbog čega su osigurani depoziti zaštićeni u sanaciji.

Izričito su isključene sljedeće obveze:

- ▶ osigurani depoziti, obveze koje se odnose na upravljanje imovinom ili novcem klijenta, ako je klijent zaštićen na temelju mjerodavnog stečajnog prava;
- ▶ obveze nastale fiducijarnim odnosom, ako je korisnik zaštićen na temelju mjerodavnog prava;
- ▶ obveze prema drugim financijskim institucijama (izvan grupe u kojoj je institucija u sanaciji) čiji je izvorni rok dospijeća kraći od sedam dana;
- ▶ obveze s preostalim rokom do dospijeća kraćim od sedam dana koje se duguju platnim sustavima ili sustavima za namiru vrijednosnih papira ili njihovim sudionicima;
- ▶ naknade ili primanja zaposlenika (osim varijabilnih primanja);
- ▶ obveze prema komercijalnim ili trgovinskim vjerovnicima koje se odnose na nabavu ključnih dobara ili usluga;
- ▶ obveze prema poreznim tijelima i tijelima nadležnim za socijalno osiguranje koje imaju prednost na temelju prava;
- ▶ obveze povezane s doprinosima za sustave osiguranja depozita i
- ▶ obveze koje su osigurane, uključujući osigurane obveznice i obveze povezane s instrumentima za zaštitu od rizika izdavatelja osiguranih obveznica.

Uz navedeni popis isključenih obveza SRMR-om/BRRD-om je predviđeno da sanacijsko tijelo u iznimnim okolnostima može djelomično ili potpuno isključiti određene obveze iz primjene *bail-ina* u sljedećim slučajevima:

- ▶ ako nije moguće sanirati obvezu *bail-in* instrumentom u razumnom roku; ili
- ▶ ako je isključenje nužno za postizanje kontinuiteta ključnih funkcija i temeljnih poslovnih linija te razmjerno tom cilju ili

- ▶ ako je isključenje nužno za izbjegavanje velikog širenja problema koje bi poremetilo funkcioniranje financijskih tržišta, posebno u pogledu depozita koje drže pojedinci i mikro-
poduzeća, mala i srednja poduzeća te ako je razmjerno tom cilju ili
- ▶ ako bi primjenom *bail-in* instrumenta na obvezu nastali veći gubitci za druge vjerovnike nego kada se on ne bi primijenio.

B.) INSTRUMENT PRODAJE POSLOVANJA

1. Što je instrument prodaje poslovanja?

Instrumentom prodaje poslovanja omogućuje se sanacijskim tijelima da prodaju instituciju (ili dijelove njezina poslovanja) jednom kupcu ili više njih bez suglasnosti dioničara. Sanacijsko tijelo ovlašteno je za prijenos dionica ili drugih vlasničkih instrumenata koje je izdala institucija u sanaciji, kao i sve ili neke imovine, prava ili obveza institucije u sanaciji na kupca koji nije prijelazna institucija. Instrument prodaje poslovanja može se primijeniti samostalno ili u kombinaciji s drugim instrumentima. Kao što to vrijedi za sve sanacijske instrumente, njegovom upotrebom moraju se promicati ciljevi sanacije.

2. Što se događa s preostalim dijelom subjekta u slučaju djelomične prodaje poslovanja?

Ako se instrument prodaje poslovanja upotrijebi za prijenos dijelova imovine, prava i obveza, preostali dio subjekta likvidira se u okviru redovnog postupka u slučaju insolventnosti. Ovo je potrebno izvršiti u razumnom roku.

C.) INSTRUMENT PRIJELAZNE INSTITUCIJE

1. Što je instrument prijelazne institucije?

Svrha instrumenta prijelazne institucije je osnovati banku koju je moguće prodati (uz očuvanje, na taj način, ključnih funkcija banke koja propada) i odvojiti je od ostatka subjekta. Instrument prijelazne institucije može se primijeniti kako bi se održale ključne funkcije banke, uz istovremenu potragu za kupcem treće strane.

Tim instrumentom omogućuje se prijenos i. vlasničkih instrumenata koje je izdala institucija u sanaciji ili više njih ili ii. sveukupne ili određene imovine, prava ili obveza institucije u sanaciji ili više njih na prijelaznu instituciju.

Stvara se privremena prijelazna institucija (koja se naziva i prijelaznom bankom) i tijekom razdoblja od najviše dvije godine održavat će se ključne funkcije dok se ne bude mogla izvršiti prodaja privatnom kupcu. Bilo koji preostali dio banke koji se ne proda likvidira se zatim u okviru redovnog postupka.

2. Tko će biti vlasnik prijelazne institucije?

Prijelazna institucija u potpunom je ili djelomičnom vlasništvu jednog tijela javne vlasti ili više njih, a kontrolira je sanacijsko tijelo.

1. Što je instrument odvajanja imovine?

Instrument odvajanja imovine upotrebljava se radi prijenosa imovine i obveza na zaseban subjekt za upravljanje imovinom. On je privremeno stvoren kako bi primio imovinu, prava i obveze jedne institucije u sanaciji ili više njih ili prijelazne institucije. Subjekt za upravljanje imovinom upravlja njima u cilju postizanja najveće moguće vrijednosti za njihovu potencijalnu prodaju ili za redovnu likvidaciju.

Instrument odvajanja imovine uvijek se mora primijeniti u kombinaciji s nekim drugim sanacijskim instrumentom (prodaja poslovanja, prijelazna institucija i/ili *bail-in*).

2. Tko će biti vlasnik subjekta za upravljanje imovinom?

Subjekt za upravljanje imovinom u potpunom je ili djelomičnom vlasništvu jednog tijela javne vlasti ili više njih, što može uključivati sanacijsko tijelo ili aranžmane za financiranje sanacije.

U skladu s općim sanacijskim ovlastima sanacijskog tijela da preuzme prava dioničara, prijenos se može izvršiti bez suglasnosti dioničara institucije u sanaciji ili bilo koje treće strane i bez ispunjavanja bilo kojih postupovnih zahtjeva u okviru prava trgovačkih društava ili prava vrijednosnih papira.

Subjekt za upravljanje imovinom trebao bi djelovati pod kontrolom sanacijskog tijela i uz uvjet da su ispunjene sljedeće odredbe: i. sanacijsko tijelo odobrava sadržaj osnivačkih akata subjekta za upravljanje imovinom, ii. sanacijsko tijelo imenuje ili odobrava upravljačko tijelo subjekta, iii. sanacijsko tijelo odobrava primanja članovima upravljačkog tijela i određuje njihove primjerene dužnosti i iv. sanacijsko tijelo odobrava strategiju i profil rizičnosti subjekta.

3. Koja će se vrsta imovine prenijeti na subjekt za upravljanje imovinom?

U skladu s člankom 42. stavkom 5. BRRD-a sanacijska tijela mogu upotrijebiti ovlast za odvajanje imovine radi prijenosa imovine, prava i obveza samo ako je riječ o jednoj od sljedeće tri situacije:

1. situacija na tržištu za tu imovinu takva je da bi njezina likvidacija u okviru redovnog postupka u slučaju insolventnosti mogla imati negativan utjecaj na jedno financijsko tržište ili više njih;
2. prijenos je nužan kako bi se osiguralo pravilno funkcioniranje institucije u sanaciji ili prijelazne institucije;
3. prijenos je nužan kako bi se postigla najveća moguća vrijednost sredstava stečenih likvidacijom.

4. Kako će se financirati subjekt za upravljanje imovinom?

Sustav financiranja subjekta za upravljanje imovinom ovisit će o vrijednosti i značajkama prenesene imovine. Ako se upotrebljava u kombinaciji s *bail-in* instrumentom, iznosom *bail-ina* treba se uzeti u obzir oprezna procjena potrebe za kapitalom subjekta za upravljanje imovinom. Bilo kakva naknada koju je isplatio subjekt za upravljanje imovinom u vezi s imovinom, pravima ili obvezama koje su prenesene izravno od institucije u sanaciji može se isplatiti u obliku dužničkog instrumenta koji izdaje subjekt za upravljanje imovinom.

